ՔՍԱՆԵՐՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1092 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 25 — ՄԱՅԻՍ — 1874

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղր.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղր.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թիւին գին 30 փր.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ. Երկու անգամի համար 2 ղուրուշ. աւելի անգամներու համար գալ համաձայնութիւն կըլլայ.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Դուրս ղրկած լրագրոց հանգանակը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր —Տէօրէնին պէտք է ուղղուի, կ. Պոլիս, Ղալաթիոյ խան, Մասիսի տպարանը։
Յանձնուած ձեռագիրք չեն դարձուիր։

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 22 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ եւ Գերմանիոյ մէջ վերջնական դաշնադրութիւնը կնքուած միջոցին ծագած երկրորդական փոխանորդութեան խնդիրը Գաղղիոյ ազգային ժողովին մէջ վիճաբանութեան ենթարկուելով, Լոռաինի պատերազմին մէջ Հաւսաւոր եղող Շանզի զօրավարը նոյն իսկ դաշնադրութեան դէմ գաւառ գանգատներ ըրաւ, որոց պատասխանը Պ. Թիէրի կը դառնէր։

Պ. Թիէր՝ երկրորդական փոխանորդութեան խնդիրը պաշտօնականապէս հետ կը վերցնէր արձակուած քարոզութեան հետ, Շանզիին պատասխանը տուաւ, որ ներկային հետ նաեւ ապագային ուղղեալ լինելուն համար նշանակութեան արժանի է։

« Ստացուած չըլլալ որ միրուալին խօսք մ'ընեմ այն օրի վիճաբանութեան համար, որք կոչուած նախ պաշտպանելին Գաղղիոյ սահմանադրութիւնը. Բայց անոնց մէջ խօսք նորանալ մէկը կար (Շանզի) որ ըսել մ'ուզէ այս բոլոր դաշնադրութեան դէմ կը գանգատէր, եւ կրնէր թէ անկարելի նուաստութիւն մը, տակաւին դժգոհութիւն մ'էր. ես ալ չեմ մերժեր զայդ. բայց դուք որ այն դաշնադրութիւնը չէք ստորագրած, ներեցէք ինծի ըսել, հեշտ է խօսիլ անոր վրայ. դաշն լաւ կնքելու համար պէտք էր որ անոր ներքեւ իրենց ստորագրութիւնը գտնելու ցաւն ունեցող անձանց կարծիքը հարցնէիք. եւ ես կը հաւատամ ձեզ, թէ այն անձանց համար դաշնադրութեան աւելի չափազանց մեծցնելու հարկ չկայ. անոնք կ'զգան 'ի խորոց կ'զգան։ Այո՛, անոր վրայ բացուած վիճաբանութեան օրերուն մէջ, այն վիճաբանութեանց մէջ՝ որ այդ դաշնադրութեան ստորագրութեամբը վերջացան, եւ դժնդակագոյն վշտացնող էր. բոլոր կեանքիս մէջ ալ պիտի վշտացնեմ այն դաշնագրին ներքեւ իմ անունս գտնելու. Հարկին մէջ զանուելնուս վրայ, նախախնամութեան եւ անոր արդարութեան վրայ վստահելով յուսացեր էի որ իմ տեղս ուրիշ մը կ'ստորագրէր այդ դաշնադրութիւնը. փառք զի կրնամ ըսել որ եթէ Գաղղիոյ մէջ այդ դաշնադրութեան ներքեւ իր անունը չդնելու յօժարութիւն ունեցող մէկը կար, ես էի անիկա (Ծփծփութիւն է, ծափահարութիւն)։

« Ես որ Օրէնսդրական ժողովոյ բեմին վրայ ամենայն սաստութեամբ դէմ կացեր էի իմ ձայնս պահանջած էի... (Այո՛, այո՛, ճշմարիտ է), բամ էի ձայնս որ եթէ չէի կրցած պատերազմը արգիլել, անոր հետեւանքը թեթեւցնել ցաւն ալ չունիմ անձնայի. Թախծի նախատոնականութիւնը

որ Ալզասի կամ Լոռենի Հանենու կրծքը անջատուած էր, պատերազմին ողբալի հետեւանքը քաղելու, կոչուած մարդը ըստ քաշէ, ինչ որ ի զուր դէմ կեցած էր պատերազմին։

« Այսօր, դուք կ'զգաք՝ ձեր պատասխանատուութեանը, եւ ներեցէք ինծի ըսելու, դէպքերուն ծանրութեան գրանուելով կ'զգաք թէ ինչ որ չէինք կրնար չընել՝ զայն միայն ըրած ենք։

« Շատ աղէկ գիտեմ որ ժամանակէ ետեւ դրդապատճառները մեր դէմ պիտի ելլեն, եւ արդարեւ ելած ալ են, Հիմակուան պայմանները ստորագրելու մէջ ունեցած դաշնադրութեան դէմ խօսիլ հարկ դառնալով. Հիմա որ երկու ամիս միայն անցած է այնպիսի խօսքեր կ'ըսեն ըսելու դէմ, չեմ ուզեր այս բեմին վրայ կրկնել բայց անարժան զրպարտութիւններ են։

« Այդ ադդին վրայ ալ պատիւ ունեցայ չեմ խօսելու. գիտեմ որ այս գործը, զոր ես կրնայի ամենէն հայրենասիրական գործը կը համարիմ, պիտի զրպարտուի։ (Շարժում)։

« Գալով մ'աւալ, մեծապատիւ Շանզի զօրավարը՝ դաշնադրութեան դէմ խօսած ժամանակ կ'ըսէր թէ դաշնադրութիւններն ստորագրողները դէպքերուն ... դաշնադրութիւնները չճանչցողներն էին (Շատ աղէկ, շատ աղէկ, Պրաւօ)։

Պ. Թիէրի այս խօսքը Շանզի զօրավարին ընդդիմանալով բառ. «Գէշ էր խօսիլ որ չէնքեր». (Աղմուկ)։

Պ. Թիէր կը շարունակէ։ — Այս ամէնը կողմէ՝ պատմութիւն մը չըլլալ, որ պատրաստներուն օգտութեան Հակառակ կըլլայ իր հաւանութեան պատճառաւ հօս ըլլալ։

« Օր մը Թակքրան իշխանը կը պատմէ Նաբոլէոն Ա.ի ատենէ, Թալէյրան իշխանը որ մեծ քաղաքագէտ եւ մեծ ալ գեղարուեստ մ'էր, եւ 1815ին ալ ընկճեալ Գաղղիոյ արժանապատուութիւնը պաշտպանելու պատիւն ունեցաւ, Նաբոլէոն կայսեր առջեւ գտնուած եւ խօսակցութեան կենդանի էր կնքուած մեծ դաշնադրութիւններէն մէկուն, անմեղ դաշնադրութիւններէն մէկուն համար, ... փառաւորութիւնը ... կործանեցաւ (Շարժում, շատ աղէկ, շատ աղէկ, երկար ծափահարութիւն)։

Ակնկալական եւ ... Գաղղիական փառաց մեծ վիճաբանութիւն մը կործանեցին, որ չէ թէ մէկ մարդու մը փառաց, այլ նոյն իսկ ազգին փառաց վիճաբանութիւն էր։ (Այո՛, այո՛, երկար ծափահարութիւն)։

« Այն օրէնէ վիճաբանութեան ատեն, [illegible] վիճաբանութեանց

ըել այն գիրքը. (Փաստաթուղթեր Հէլդայաւոր թեան եւ կայսրութեան) զոր չփնտռած լինելու համար զիս կը մեղադրեն, բայց ապացոյցներ չեն կրնար ցուցնել, վասն զի պատմութիւնը գրքի մը մէջ չէ միայն, եւ միշտ պիտի մնայ այն մարդուն հանճարը, որ իր ստուգութեան փառաւորութեամբ կործանեց Գաղղիան։

« Այո՛, արդէն երկար ժամանակ առաջ ըսած եմ կայսերական ատեն իշխանութիւններէն մէկուն, երբոր օր մը Սատովայի պատերազմին վրայ կը վիճաբանէինք. «Այդպէս է մեր երկրին բաղդը. ձեր հօրեղբայրն իր համաշխարհային կործանեց Գաղղիան, ձեր հօրեղբօրորդին ալ իր անհամեմատութեամբը պիտի կործանէ։» (Նորէն շարժում, Պրաւօ, Պրաւօ, ծափահարութիւնք)։

« Արդ. անորք իմ այն ժամանակ կնքուած մեծ դաշնադրութեան համար գովեստ եւ երախտագիտութիւն կ'ընծայէք Թալէյրանին Նաբոլէոնը, այն գովեստները, Թալէյրանին ձեռքէն բռնեց եւ իրեն յատուկ եղած այն ընտանութեամբ զոր խօսակցութեանց կը գործածէր, ըսաւ ինծի. «Գիտէք, խոստովանիմ որ դաշնադրութեան մէջ մեծ մաս մ'ունիմ ես» (Ծիծաղ)։

« Արդ. ես ալ այս դաշնադրութեան գանգատող վիճաբանողներուն կ'ըսեմ. մի մոռնաք որ դուք ալ մեծ մաս մ'ունիք այս դաշնադրութեան մէջ։ (Ծիծաղ եւ ծափահարութիւնք)։

« Ըսել չէ թէ իրենց ըրածը կատարեալ բան՝ վիճաբանողներուն դժբաղդութիւնը յանդիմանել կ'ուզեմ, ոչ, այնպիսի դատութիւն մը չեմ ըներ (Շատ աղէկ, շատ աղէկ)։

« Իմ միտքս, ես վիճաբանեցի Լոռաի երկրը ձեռնարկուած գործողութեանց վրայ, վիճաբանեցի կառավարութեան անպատեհ ձեռօք, եւ կրնամ այն գործողութեանց վրայ այնպիսի բաներ ըսել որոնք կրնան հաւկըսելու թէ չար ... փարէէ ... մեծ գործին օգնելու համար Թիէրս աւելի աղէկ բաներ կրնային գործել. Բայց Թողունք զայն։

« Կրնամ միայն այդ վիճաբանողներուն, որոց գծագրութիւնը չեմ մերժեր, թէ իրենք ալ մեր դժբաղդութիւնը Թող չմոռնան։

« Ձեր դժբաղդութեան պատճառը քաջ կազմուած բանակներ չունենալնիդ, դէմ առաջնորդութիւնը, եւ բոլոր իմ կարծեօք՝ սպառի ծրագիրներու ծառայելնիդ էր։

« Իսկ մեր դժբաղդութեան պատճառը՝ Գաղղիան զօրացուած՝ յաղթըուած եւ իր զօրութեան չափին միջոցին հասած ընդունելին էր. զի զօրութեան մեծ միջոցը փարեց էր, եւ փարեց ալ իր գունդը բանակը. հարկաւորեալ էր։

« Թիէրնն Ճեմէրը իմ ...

քաղաքաններ. (Շատ աղէկ, շատ աղէկ). մեծամեծ ձեռնք իրարու դէմ։

« Ալ յարգեմ այն վիճաբանողները որոնց այս խօսքերը կ'ուղղեմ. բայց կարդալէմ որ ինք ալ խնայէ այն քաղաքացիներուն, որք քաղաքացիութեան դաշտին մէջ անյաջող եղան՝ ինչպէս իրենք պատերազմի դաշտին մէջ։

« Ներեցէք ինծի այս գանգատութիւնս. դառնամ մեր զբաղեցնող խնդրոյն։

« Եր Տեարք իմ այդ դաշնադրութիւնն անցած մ'ընդունելէ ետեւ եւ հարկէ չէր չընդունիլ, ստորագրել հարկ էր. այս թէ ոչ Գաղղիա առաւել մեծ եւ առաւել աղետալի աղետից մէջ կը թաւալէր։ Բայց այդ դաշնադրութիւնն ստորագրելէ ետեւ, մնացած երկու ամսոյ մէջ կռակածներ վրայ երկու մէկ կողմէ Բրուսիա կը տեսնէր որ Բրիւսելի մէջ ջանքեր կ'ըլլային դաշնադրութիւնը մաղմաղնելու, միւս կողմէ փարիզի առջեւ 120000 զօրք կը տեսնէր։

« Ահեկ կասկածի մէջ Ինկաւ խորհեցաւ թէ Բրիւսելի մէջ ըրած ջանքերնիս որչափ ծանր գինում մը չըլլալ ծածկեր քաղաքային պատերազմը ըմպելէ ետեւ նորէն Գերմանիոյ դէմ պատերազմ սկսելու. Այս կասկածները պահ մ'այնչափ ծանրացան որ նոր բանակցութիւններ բանալ հարկ եղաւ։

« Արտաքին գործոց եւ ելեւմտից մեծապատիւ պաշտօնեայք Ֆրանքֆորթ գնացին. ես հոն չէի, բայց իմացայ եւ գիտէք էր խմնողի հոն անցած խօսակցութիւնները. ես անոնց բառծին չեմ խառնուած, բայց կրնամ թէ անոնք կը անցած աւելի եռանդով, աւելի ճարտարութեամբ, աւելի յամառութեամբ Գաղղիոյ շահերը պաշտպանել (Շատ աղէկ, շատ աղէկ)։

« Հաւատացէք ինծի որ աւելի աղէկ կարելի չէր ընել, եւ ես առանց դժուարութեան եղածէն աւելի արժէք տալ ուզելով իմ խօսքիս, չեմ վարանիր իմ պաշտօնակցութեամբս ծածկել զանոնք. եւ պիտի ալ անոնց հետ երախտապարտ ճանչել ձեզ ներկայացուած գործին (Շատ աղէկ, շատ աղէկ)։

Փարիզէն դրուած նամակի մը խօսքին նայելով հրկիզութեամբ աւերեալ շէնքերն են՝ Թիւյլըրիի պալատին արեւմտեան մէկ մասը, Բոյէ—Ռոյալի ելեւմտից եւ Ըսպիվալութեան պաշտօնարանները, Հաշուակալութեան ատեանին խորհրդարանը, Պատուոյ Լեգէոնի պալատը, Օրսէյի կառուցքին գրանոցը, Քաղաքապետական պալատը, Սէն-Ժերմէն չէնքը։

Անվնաս մնացած հասարակային շէնքերն են՝ Լուվրը, Նօթրէ Դամը, Ներքին եւ Արդարութեան պաշտօնատունները, Թանգարանը, Սէն-Շաբէլը, Փանթէոնը, Դաշնադրութեան Գոմաը, Պէրթէն Փնտուքի ...

քանի եկեղեցիներն ալ հիւանդանոցի վերածուած են։

Անգղիական նոյն լրագիրը Ֆրանսական ընդարձակ անկեղութիւնները տեսած է, որոշեց կը հասկցուի թէ Ֆրանսա, գինուորական մեծ պատրաստութիւններ կընէ անծանօթ նպատակաւ։

200000 զօրք Լեհաստանի մէջ եւ Աւստրիոյ սահմանագլխին մօտ գումարուած են. 150000 ալ՝ որոց 25000ը ձիաւոր, երկաթուղիաց գծերուն քով կեցած են՝ պէտք եղած ատեն փոխադրուելու համար։

Այս զօրութիւնները Ռուսիոյ ածուխով շինուած պողպատէ թնդանօթներով զինուորեալ են։

Սեւ ծովու զօրութեանց մէջ ալ կարեւոր փոփոխութիւններ եղած են, եւ Գրիմի պատերազմէն առաջ ընկղմած Ռուսական վիճակին մէջ սկսան մտնել։

Կլատնոֆ ծովակալութեան հրաման եղած է որ հնար եղածին չափ շուտով ծովային զօրաց գունդ մը կազմէ։ Ռուսաց հիմա այն ծովեզերքները ամենայն գունդ ծովային զինուոր պիտի գտնուի փոխանակ երկուքի, եւ բազմանալիքը 25000 մարդով, որք Նիքոլայեֆ պիտի մնան մինչեւ որ Սեվաստոպոլ վերստին շինուի ու զինուի։

Երեք հաւաքական Պ. Պ. Նիւորկէնէֆ, Թէոդորոֆ եւ Բիսկոնխոս՝ Նիքոլայեֆ զրկուեցան զինարանը որ շոգենաւերու շինութեանց հսկելու համար, որոց ներկ. թերթն երկու ամիս ՚ի վեր Անգղիայէն Օտեսա եկած են։

Թոմսէրի անուն բնագրական նաւը, որ Ամերիկայի մէջ շինուած էր Մեքսիկոյի համար եւ Ռուսիոյ կառավարութիւնը գնած էր, երկաթէ զրահով կը պէտքցուի վերափոխուելու ապագայ տեղեկութեամբ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վերսայլ 2 յունիս.

Պաշտօնէից խորհուրդը Վերսայլ նըստելը պիտի շարունակէ։ Նոյն պատերազմի եւ ելեւմտից պաշտօնեաները Փարիզ պիտի նստին։

Պ. Համպէթթա Ներքին գործոյ, եւ Պ. Լըֆրան հասարակական շինութեանց պաշտօնեայ անուանեցան։ Կը 30 զօրավարաց ալ Բեզդրաքարիկի զնտան անուանեցան։

Վերսայլ 3 յունիս.

Բազմաթիւ երեսփոխանաց առաջարկութեամբ Պ. Թիէրի իշխանութիւնը երկու տարի երկարել որոշուեցաւ։

Զօրախմբութիւններն ու զինեկցութիւնը կը շարունակէ Փարիզի մէջ. Յառաջիկայ երեքշաբթի օրը զինուորական ատեանները գործի պիտի սկսին։

Վերսայլ 4 յունիս.

Ազգային ժողովը իր վերջին նիստին մէջ 1,053,000 ֆռ. որոշեց Պ. Թիէրի տունը վերստին շինելու համար։

Լոնտրա 2 յունիս.

Վիքթօր Հիւկօ հոս հասաւ։

Ֆլօրէնցա 3 յունիս.

Կը հաստատուի թէ Նափոլէոն կայսրը Թրիէստի մօտ Միրամարի պալատը գնած է։

Բէռլին 4 յունիս.

Վճռական ատեանը Բերլին Միլոչ պէյին ապստամբութեան գործը քննելով, ապացոյցներու անբաւականութեան պատճառաւ Փարանսօրիկէի իշխանն անպարտ արձակեց ինչպէս նաեւ Թրիֆքօվիչ եւ Ս. Մանգօվիչ ամբաստանեալները։

Վերսայլ 4 յունիս.

Բասքայ կրուեց երէկ բանուեցաւ. Փարիզի մէջ Թէլէգրաֆ մեծ փութով կը քննուի, որ հասանականաբար փարիզէն մեկնած չէ։

Վերսայլ 5 յունիս.

Նշանակութեան արժանի բան մը չը կար Փարիզին մէջ Պ. Թիէր անձնական սիրտութիւն ունենալով ինքզինք որ Օրլէանեան պարագայներու ընտրութեան [illegible]

սուրհանդակաց գործն եւ ազգային օրինաց բարեկամ իշխանին վճարմանց թիւը հինգ շաբթի առաջ մնացին։

Ծուլիքէ 5 յունիս.

Երէկ երեսփոխանական ժողովը բացուեցաւ. կարդալու իշխանը եռանդագին համակրութեամբ ընդունուեցաւ, իր առանձնաւորութիւնը չերմագէս ծափահարուեցաւ։

Վիէննա 5 յունիս.

Ռէնթ 121,35.

Իտալիայի ֆոնտ 76 ½

Ֆլօրէնցա 3 յունիս.

Պապին կենդանւոյն ծանուցման համար Պ. Վիքթօր Էմմանուէլ Թագաւորն իմացուց պէտք չկայ, թէ Պապական երկուքանց դերը ընդունել որ նոյն գործադրելու մտադիր է։

Լոնտրա 5 յունիս.

Օսմ. Փոխ.	46 ¼
» փոխ 1865	63 ¼
» » 1869	54 ¾
Անգղ. Փոխ.	—
Թուրք Ծուրք.	52 ¼
» խառն.	57 ¼

Լիվէրփուլ 3 յունիս

Բամպակ. Մ. Ն. Օ. 8 ¼
Ծախսուած 18000 հակ.

Թրիէստ 5 յունիս

Բամպակ ռեալի առք.	
Ադանա	43
Կրասոտ եւ Պալուկ.	38—39

Մարսիլիա 5

Ցորենի թայ. 4½ ֆրանքի իջաւ. Աստուածն ընդհանրապէս կը բարեւքի։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
[illegible]

24 մայիս	երկուշաբթի իրիկուն	53	22
25	երեքշաբթի առաւօտ		
	բացուեցաւ	53	3
	կէսօր	52	34

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բերկրութեամբ սրտի կը ծանուցանենք թէ վսեմ. Սելիմ պէյ Մաքսուդեան՝ Օգոստ. Ինքնակալին ներքին (Հաճի Հիւմայուն Մաբէյնի) անուանեցաւ, եւ այս առթիւ խոյսի ատիճան եւ երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արժանացաւ իրեն։

Կիրակի օրը վսեմ. Սելիմ պէյ վեհափառ Ինքնակալին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

Վսեմ. Համամճեան Սարգիս էֆէնտին իր հօրանեաց առթիւ չորաքթ իրիկուն ճաշ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Պաշտօն—Մէծ—Եղպայրը Սաջի փաշան, Բէրմէր էֆէնտին, Արիֆի պէյը, Բէրքեսէլ էֆէնտին, Օհան էֆէնտին, Ալի—Ֆիւատ պէյ, Բէշիր պէյ եւ Ալի—Րիզա պէյ։

Խօսք կը պտըտի թէ Մաքսուտեանց ընդհանուր միրասանուն վճարման փաշան արդէն պաշտօնէ պիտի կոչուի եւ անոր տեղն Խոմիկի կուսակալ Սասունց փաշան պիտի դրուի։

Ինչպէս որ ծանուցած էինք, Պոլսոյ դեսպան Մօնթինեօր Ֆրանքի կիրակի օրը Լատինացւոց Երրորդութիւն եկեղեցին հանդիսաւոր պատարագ ըրաւ։ Եսոքն ալ Գեր. Հասունեան պատարագեց։ Կըսուի թէ այս վերջինիս պատարագ ըրած ժամանակ, խորանին սպասաւորներն ու մեծ խաչը բռնողը կրծքներնին վրան ինկեր են, բայց բարեբաղդաբար վնաս մը չեն առեր։

Կը լսենք թէ Արքեպիսկոպոսական նախագահի Հայոց Բոհեմեան եկեղեցւոյն մէ-

ծառայ Արժ. Հ. Ճիզմէճեան ծանր հիւանդ. լինելով, երկու հիւանդապահներու փոխադրուեց վերջին ժամուն մատակարարելու կերակուր, բայց հիւանդ. փոխադրակին երարուքն ու ազգականներն առաջին գէմ կը կենան, եւ հերեւակելու փոխադրուեր չէին ընդունիր գօրծերով հակահասունեան փոխադրակաները կը հրեն կը հրմշտեն, եւ մինչեւ անգամ աղօթելէ եւս մեռ պատարագ առնէն դուրս կը վանեն։

Կըսուի թէ Հ. Ճիզմէճեանի մէկ եղբայրը փոխադրուած է եւ Գեր. Հասունեանի ձեռքն կ'ապաւինի։

ԱԶԴԱՑԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ.

Մեծապատիւ Երեսփոխան էֆէնտիք.

Ազգային Ընդհանուր Ժողովին Դիւանը նիստը պիտի գումարուի յառաջիկայ ուրբաթ որ 28 Մայիս ՚ի Սուրբ Լուսաւորիչ եկեղեցին Ղալաթիոյ։

Ատենը պիտի բացուի ժամը ճիշդ 6ին եւ գոցուի 10ին։

Դիւանս անձին կը համարի յիշեցնել յարգելի երեսփոխան էֆէնտիներուն թէ՝ առանց հիւանդութեան կամ ծանր զբաղմունքի պատճառաւ երեք նիստերէ շարունակ բացակայ եղողը հրաժարեալ պիտի համարուի ըստ Ս. Ժողովոյ որոշման համեմատ։

Ուստի կը հրաւիրեմ զձեզ ճշդիւ գալ աղօթարարիս կատարել Ձեր այս երեսփոխանական պարտաւորութիւնը։

24 մայիս 1871
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

Մնամ աղօթարար
ՊԱՏՐԻԱՐՔ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ
Մ. Վ. ԽՐԻՄԵԱՆ
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՆԱԿԱՆ ՎԱՆՈՒՑ

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1. Հրաժարական ազգային Վարչութեան.
2. Ատենական կանոնադրութիւն.
3. Վերաքննութիւն Սահմանադրութեան.
4. Տարեկան հաշուետուութիւն Ազգային Վարչութեան.

Փոխ. Ատենադպիր Ընդհ. Ժողովոյ
Տ. Հ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ—ԳՈՒԼԻ

. . . Խմբագիր.

Ուխտաւորութեան արդարեւ Արմաշու վանքը ուղեւորող մեր Պոլսեցի ազգայնոց առանց Թէոդէրէի բլուրը անանցութեամբ եւ գեղեցկութեամբ դուրս բանալով չէր անգամ կարեւորութեան եւ սովորական գործոց կարգադրութեան մէջերն, այդ անանցութեամբ եւ գեղեցկութեամբ բարձման կը յառաջէր։

Այս կերպ անանցութեամբ մերձ տրուելուն դիմաւոր մէջոցը հրապարակաւ յայտարարութիւն ընելը գեղեցիկ պատշաճ դատեցի ՚ի մանաւանդ գրել ձեզ որ բարեհաճիք ազգասիրաբար պատուական լրագրոյդ էջերու մէկ անկեան մէջ* ծանուցանել որոց հասարակութեան, որ առանց Թէոդէրէի ուխտաւորութեան համար ծախքով չերթան, վասն զի մեծ նեղութեանց եւ արգելքներու պիտի պատահին, եւ հետեւապէս նոր խնդիրներ կը բարդին անհամար խնդիրներուն վրայ, զորս կարգադրելու հագիւ կը բաւենք։

Աղօթարար
Ա—Քւոր Նիկ—Ծոյ
Նէօսոս Եպիսկոպոս

1871 մայիս 23
Ս. Աստուածածնայ Հայոց
Նիկոմիդիոյ

---

* Գեր. Նախագահը խնդրած է մեզ նէ որ նամակին խմոտը միայն ծանուցանենք, բայց մեր նամակին ամբողջ հրատարակել պատշաճ դատեցինք։

. . . Խմբագիր Մասիս պատուական լրագրոյ.

Հայրիկատոր Լէֆթէր աւագակամ պետին Նորա տալու աւետատուութեամբ բանտարկեալ երեք հոգ Թրքաստաներուն այս օրերս արձակուած ըլլալը հրատարակած էիք ձեր պատուական լրագրոյն մէջ։

Ցեղեալներուն ազատութեան համար Գեր. Ներսէս Արքեպիսկոպոսին ջանից մեծապէս օգնելու համար Մեծ. Սերվիչէն էֆէնտին պէտք եղած տեղն առջեւ կերպով եւ ազգասիրաբար բարեխօսած ըլլալով, Նորին Գերապատուութիւնը կը փափաքի որ նախ եւս շնորհակալութիւն մատուցանէք ՚ի գլխոյ արդէն։

Այս տողերը (զորս կը գրեմ Գեր. Ներսէս Արքեպիսկոպոսին յանձնարարութեամբ), ձեր խորին ուշադրութեան յանձնելով, կաղաչեմ որ Մեծ. Սերվիչէն էֆէնտիի այս ծառայութիւնն ու ազգասիրութիւնը գրաւոր առանց չմնալու համար, գիտցնէք առթիւ մը ծանուցանէք ազգին լրութեան ձեր լրագրոյն միջոցաւ։

Մնամ . . .

24 մայիս 1871 Խաչատուր Էֆէնտի
Նիկոմիդիա

. . . Խմբագիր.

Ձեր պատուական լրագրոյն հրատարակութիւնն խնդրելով Դրեւզոր չխորդանալու Հայոց երեւալը, Պոլսի գանուած ատենս ձեզ պատահեցայ յորն աւուրքութեան վրայ տեղեկութիւն առնելու համար. այն ատեն խոստացայ նորն անդամն երդ.Մտադիրը խրկել ՚ի հրատարակութիւն, որպէս զի Հայոց մէջ Տերերեայ չորս հերոսներութեան ազատ լուսաւոր հետ՝ երգուածներ լուսաւոր ջուր մը վճռական հոգ տանին՝ եթէ արդէն տարած չէ։

Այն գրոյն օրինակը գրոյս ծոցն է՝ զոր կ'խնդրեմ գրոյս հետ ՚ի միասին հրատարակէք։

Այս երդ.Մտադիրը որ ձեռքն կոչմամբ ամենէն սարսափելի հանդամանքն ունի, եւ ուրիշ պարագաներու կազմեաք ամեն պատշաճականութիւն, այն է՝ հասուն հասակ երդուողին, ազնուամտութեան խոտորմունքն, եւ արտաքին վկայութեանց համաձայնութիւն, համապատասխանութիւն տունին մեզ ձեռք դնել պիտոյից մեկուն վրայ, որ կրնա գտնուիլ միշտ մեր՝ երկնից ու անդարձանատարութեան տեղեաց երկրորդներն անուան վրայ ունեցած ակնածութեամբը։ Ուրեմն կ'ազդէ թէ ինչու ձեռք դրաւ Սուրբ վրայ, բայց վերջը Ստեփանոսի, որ ամէնաւէ ինքն եր յանկին Սարգսի Սուրբ վրայ յայտնութիւն ընողը. եւ ալ ուրիշ ձեռնադրութեան վրայ, բայց որովհետեւ պատմութեան եւ ամուսնին մեծ անունն էր՝ որ ատենակալ ինքն այն գործոյն մէջ, վերջը Թողած է Սատոծայ, որ պիտի դրաւ Նախանձու անուան իբրոյ։

Առաջ ատրաբութեամբ մեկ ձեր թերթին 1084 թուոյն մէջ սա ձեռնադրութեան պատմութիւնը ըրած էր՝ եթէ արդէն խոստ տուած չըլլայի. Ճշմարիտ է որ պիտի դդուշանալ խորկելու այս երդ.Մտադիրը. Բայց որպէս զի յառաջուան տուած տեղեկութիւնը լը հանի մինչեւ մեր գիտակցութեան արհամարհելու առաջնանք, կ'զնեմ ահաւասիկ այդ ձեռնադրութեան պարագաները։

Ինչ են ձեռնադրութեան մը պայմանները. — Ձեռնադրութեան գործոյն մէջ երկու կարգ. պարագան կ'փընտռուի Ա. Ներքին, որով ձեռնադրուողին կոչմանէ կ'պահանջուի զիտենալ կամ հասուն ընտրութիւն միճակի. Հասուստ եւ անարդարութ

հաւանութիւն կունայ. ազատութիւն յանախական գաղափարներ. եւ զինուութիւն պարտեաց պաշտամունք ի արտաքին, որով քաղաքական ազատութեան եւ պաշտօնեայ ազգեաց ընդ յամի գայթակղութիւն յայտած չէր ընդ կ'երեւեցնէ։ Առաջնոյն համար ինք եւ խոստովանողաց եւ երկրորդին համար միջնակայներն սկսած վերկայեն։

Մենք կըսենք թէ այս պարմանները ազգութիւն բերեր եւ անձնասիրէ ընտանեկանայն ինչպէս ըլլայ պատմական բանի բանը անգամ զիս եւ մարմնութիւնը խախանձած է եւ կեղեցական ասմիձան ընդունելու համար յեղուն հասակի մէջ։

Աշխարհիկ դիմադրաց ընթացքիւն վիճակի եւ մերձաւորաց հաւատութիւն մասը։

Խոստովանողները իր յատուկ բնագաւթեամբ կ'ելլէ։ Աշխարհիկ ատեանը պատկանութեան ազատութիւն յանախական գաղափար կըլլայ։

Նոր միացեալ մէջերը հաւնական թիւնը՝ որ բնական ատեանը առնելով կարելի է ըլլալ աշխարհիկ դիտութիւն կամ յարմարութիւն զինուութեան պաշտօնեայ պաշտամունք։ Ասոնք ներքին վիճակը կ'բացատրեն։

Գաղափարական սպասարկուները, կը վկայէ նախ՝ Աննապատու Փոքր Աբբայութիւն թուղթը որով յանձնառութիւն բյած էր գոյն միաբանութեան մէջ ընդունելու մեր սուրբ եկեղեցւոյ ծոցը դիմելու փախչելով իրեն նկած ատեն գիտը ծանուցանելու վկայութիւնը յանձին չեռար երկրորդ՝ մանական ընդհանուր ժողովին կրկնակի սրբանոյթութիւնները, յարմարանք եկեղեցական ատեան ընդունելով վրայ իրենց ատորագրութեամբ վկայութիւն տուած են բոլոր միաբանք ատենէն բացատութեան, եւ միթէ ալ չէ ներկայացուցած ուրիշ վկայութիւն մը որ ասոր ներքին ըսած վկայութիւնը իրենց խղճմտանքն առաջ երեւցնելու մեզ։ Այս պարագայիս մէջ մեր Ամերիկան փորձառութեան ալ միայն ատորագրած է, այլ եւ պատ որում ատենագրին մէջ բազմաթիւ ատենագրութիւնը ինք չարագրած է, եւ թէ իր ձեռքի գրով սորհնագրած է։

Արդ եթէ Աստուծոյ գիտութենէ թիւնը մեր Ամերիկան փորձառութեան վրայ ներդրող գերեզման սոսկ ազատ պատմական դիրք կախուած մարմնական ազատ գրագրութեամբ գովելու յուսաց զրութիւն կըծագէ, չափահասը կը բոլորը իրեն. զի մեր միաբանակիցներէն մէկին փառքը մեր ամենուն համար է։ եւ եւ այդ բանը ատեանելու կ'համարէի ինձ, որովհետեւ մեր Ամերիկան փորձառութեան սրբեց միաբանեցոյց չափ կանք ըրած է եւ վկայութիւն տուած՝ երբ փախհամար ընթերցաց եւ երբ նոյնկարգութեան կոչուեցաւ բոլոր եւ այնպէս գիտնալու է Աստուծոյ, որ մեր փորձառութեանց մէջ Ամերիկան անունով մարգարէ չկայ։

Իսկ եթէ զիս թշնամանել եւ նախատել կուզէ այս ասիթիւ, հերոսնխանիկ խոսքով կ'նաստինի զինքը՝ որ կըսէ «Ովքեր Պետրոս ալ ու Յովհան ոմն ալ ոմն Ասեղեանը, ալ ու Ներկայացուց ոմն ալ կէտնաց Անախորագի Նիկողայոսան ըստ կարդէ որ մերձը գիտելով ազատ գայ մի գլուխ եղած կ'վազեր։ Ցիշել պէտք է որ մեր համաստներ հիմը այն վէմն է, զոր սուրբ գիրք կոհասանեն վէմ գայթակղութեան եւ վէմ գլորման. ատով եւ գայթակղութիւնը հարկաւ կուգան. միայն թէ մեր խղճմտանքն բարի վկայութեամբ փառաւ ըլլանք թէ մենք դատաստան յատենց գայթակղութեան։ Ցիրաւի այդ մա-

-ռի խիղճն զիս սիրոյ յանդիմանէր, եթէ մեր Ամերիկան փորձառութեան ընծայած կանխադիտութեան չիրճկեն ունենային արդեօք զուրկ ըլլալու համար ստոր եմ այդ խղճմտանքութեանց, եւ կ'միթարուիմ ամոտաւոր քրիստոնէական փորձառութեան որ ըսել գիտէ վերջաւորութիւն բերենք, այլ միս 'ի հետ կամենայ կը բանը չկիպիւ։

16 մայիս 1871 Պետրոս Վ.

Ի Ս. Կղզւոյ Վանս Եպիսկոպոս Վանքին

Միրմայ Մխիթարեան

Աստուածաշունչ Հայր Արքեպիսկոպոսէ

Արդարեւ սորայ մասնաւոր է համարձակութիւնս, որով ձեռնարկած պէտը 'ի համարել գործածութեան Արքայութեան մեջնար վերադարձ 'ի խնդիր ամենայն բանձնանմանեան փախուցեանց խորք. զժեռագրին ատրանաբանական գտեալ, որ հայ աշխար ասորեաց գիտել իմ եւ գնալ, զի անգամ 'ի այսպէս սուրբ արեամբ տեսներ զնախկին գիտութիւն ազդարար կենդանոյն եւ յաւել զայս 'ի հայ զօրք ունիմ խնդրութեամբ Արքեպիս քով խօսքով է Արքեպիսկոպոսին ձեր զանունեալ, որպէս եւ ասել անձամ կացեալ ասա-քի իւրեւ որպէս ան հայր գործեցաւ, բանիւ եւ գործով պարզեալ եմ նմա զկարգ պատճառ, եւ անձ երկար եւ առաւել ես ալ ես յաջոյ զյոյս միայն ունիմ ինձ միթիւր, անկեանց յուսալուութեան Տէառն Մեծագրիր Սրբոյ, Աստուածաշունչ. Ս. Հայր եւ այս նուագ կարդալ առաջի Արքեպիսկոպոսութեան ձերոյ, ներգաղթականութիւն 'ի նմանէ հայցելով խնդրեմ զէթ մի անգամ գալ-զուցանել զայս գթութեան խոյս 'ի փափագանս ծառայիս, եւ արժանի զիս առնել քաղցր յետոյ Երեւանի, ընդ որ կամ է ինձ այսօր մտանել կամեցայ յաջողութեամբ։ Արքեպիսկոպոսութիւն ձեր զիսկ առնել արդէն եւ կամի. զնա ունիմ խնդրակատար ըմբիշս. 'ի նա եմ ապաւինեալ. եւ արդէն 'ի սիրական սնունդ նորայն եւ այսօր ամենայնմ փախաքանաց ու խոնարհ եմ հեռանալ ընդ. 'ի Ս. Հայրապետանոց եկեղեցւոյ, ատադրանք քրտամեք որպէս հայրապետութեան մերոյ, յետոյ նմա որդի հարազատ, եւ աղօթութեամբ Տեառն զօրանալ յարաժամ յօդուած եւ 'ի պաշտօնէութիւն նորին, յաւել նախանձախնդիր պաշտօնէութեան նորա մինչեւ ցմահ. զարձեալ ամենայն լինել հաւատարիմ եւ հնազանդ Ս. Աթոռոյս եւ կանոնաց նորին բստ ամենայնի եւ բարձու շնորհառաքելով, որով եւ համարին ազգիս հայկականութեան։

Արդ պատ. փափաքանօք եւ յառաջադրութեամբ ատենապետ մեմ.

Աստուածաշունչ Արքեպիսկոպոսութեան Ձերոյ

Ի Ս. Կ. Վանս Անհնազանդ որդի

Միրմայ (Անտոնեան Պարճեան)

10 փետրուար 1870

Կաթողի Անհնազանդ սրբազան Վարդապետութեան եւ Արգոյ եւ Հայրապետ որդւոյ եւ Արքեպիսկոպոս Աստուածաշունչ եւ Արքեպիսկոպոսի մերոյ ներկայացուցին եւ ամենայն գործոց, եւ առաջի խոստովանելոյ իմոյ վերադարձութեամբ Ս. Աւետարանին եւ ընդունելու խոսքին Քրիստոսի երդման հաստատեալ զօրէնս իմ 'ի պաշտօնի կատարեալ կենաց զօր ուխտոյ առ Սուրբ Էջմիածնի Հայաստանեայց, որոյ երկրորդ զլուխն է Կաթողիկոսն Արբոյ Էջմիածնի։

'Ի Ս. Կ. Վանս Ն. Պ.

Միրմայ (Անտոնեան Պարճեան)

14 փետրուար 1870

Վկայեմ եւ ես խոստովանութեան նորին Ն. Մեսրոպ Ծ. Վ. Աւետեան

ՀԱՒԱՔՈՒՄՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆՊԴ. ՏՈՒՐՔ

ՑՈՒՑԱԿ Բ.

Նախորդ հրատարակութեան գումարը	3225
Մեծապատիւ էֆէնտիք	
Ստեփան Յովհաննեան	75
Մարտին Պետրոսեան	75
Յովհաննէս Յակոբեան	75
Կարապետ Աստուածատուրեան	75
Յովհաննէս Գաբրիէլեան	75
Կարապետ Յովհաննէսեան	75
Մ. Մինասեան Պետրոսեան	75
Յովհաննէս Արզումանեան	75
Լուսիկ Սարգիսեան ա.	25
Միքայէլ Մարտիրոսեան	75
Յովհաննէս Միրզաճեան ա. բ.	50
Բարխուդ Պետրոսեան	75
Արտաշէս Աստուածատուրեան	75
Գրիգոր Կարապետեան	75
Յակոբ Փէշտմալեան	75
Գէորգ Աբրահամեան	75
Բարսեղ Գրիգորեան	75
Կարապետ Տէր Միքայէլեան	75
Միքայէլ Պետրոսեան	75
Աստուածատուր Արզումանեան	75
Մկրտիչ Մինասեան	75
Գրիգոր »	75
Յարութիւն Մանուկեան	75
Պետրոս Դաւթեան	75
Գրիգոր Զաքարեան	75
Պետրոս ալ Մարգարեան	75
Ղազարոս Յովհաննէսեան	75
Տիրան Արծրունեան	75
Յակոբ Կարապետեան	75
Ստեփան »	75
Գէորգ Կարապետեան	75
Մարտիրոս Աղամեան	75
Յակոբ Արշակ	75
Սիմոնեան Աղամեան	75
» Խաչատուրեան	75
Գաբրիէլ Հիւնքեարպէյէնտեան	75
Ընծայ Տէր ամենայն ննջեցելոց	
Աւետիս Յովհաննէսեան	25
Մանուկ Դէմիրճեան	25
Կարապետ Յովհաննէսեան	25
Տիգրան Յարութիւնեան	25
Մանուկ Աստուածատուրեան	25
Թորոս Փիլիպպոսեան	25
Ասատուր Խաչատուրեան	25
Միքայէլ Կարապետեան	25
Գրիգոր »	25
Յովհաննէս Քոչէրեան	25
Յովսէփ Յակոբեան	25
Թովմաս Յարութիւնեան	25
Գաբրիէլ Պետրոսեան	25
Ստեփան »	25
Զենոբ Մկրտիչեան	25
Տիգրան Ղազարոսեան	25
Մկրտիչ Բարսեղեան	25
Գրիգոր Աղամեան	25
Մանուկ Սարգիսեան	25
Վարդանէս Արծրեան	25
Բարսեղ Սաղաթէլեան	25
Պօղոս Արշակեան	25
Ստեփան »	25
Մարտիրոս »	25
Աւետիս »	25
Դրիգոր Կռոյեան	25
Վարդգէս Յարութիւնեան	25
Միքայէլ »	25
Պօղոս »	25
Մանուէլ Կարապետեան	25
Մաթէոս Յովհաննէսեան	25
Յարութիւն Մակարեան	25
Յակոբ Փափազեան	25
Պօղոս Խաչիկեան	25
Յարութիւն Յովհաննէսեան	25
Գէորգ »	25
Սիմոն »	25
	6775

Պոլսոյ.
22 մայիս 1871
Ի Թաղականաց Հայոց
Պոլիս—Պոլսոյ

'Ի Գիւղաց Ազգ. Վարժ. Տեսչութեան Գանձապետ
Ս. Ղուկաս Մ. Հայկունի

Բողոքագրութիւն առ Հայրենակից եւ Ազգասէր Ազգայինս.

Ազնիւ Հայեր

Գիտնալու էք որ մեր Հայոց ժողովուրդը միջս թշուառ եւ յետադէմ այսօր Թէոդ. ոչ իմաստութիւնք, ոչ զրական բարձրութիւնք, ոչ ազգային ժողովներ, ոչ ասորին կարեւորութիւնքն եւ աշակերտութիւնք կրնան զմեզ այս կորստեան մէջէն հանել, մինչեւ որ մենք յառ չհամոզուինք, թէ մեզ յոյս ու կեանք միմիայն դաստիարակութիւնքէն կրնայ գալ, այնպէս որ անկէ զուրս ինչ որ ըլլանք մահ կը պատրաստենք մեզի։ Ս'Հայոց զգեց բարեկարգութեան անհրաժեշտ, ձեռք առ դաստիարակութիւնը եւ անձ փրկելոց այն վարժարաններ մեծէ նաւը կապոցեր. թող ազգերն ու հասարակութիւնը կործանին երկիրդ, եւ այն Հայոց կենսատու վարժարանաց կիրասանելով վառ խորհրդներ կոչեցինք. ազգային մանկունք կրթելու. եւ այս ասելու ազգատանց հայերէ հարստահարեալ բարեկամ եւ հինք նական ատենաշինաց մէջ երկնասլաց ելան այս նորավանդ պաշտամունքէն, եւ այսօր իրենք իսկ զենք եւ ազգասէրութեան կարօտ կերպ մը մեծութեամբ կազմէն. զենք եւ հայրենասիրութեան ձեռք կարկառենք անոնց, որ մեր զաւակաց փրկանք հոգաբարձու եղանք այն տարրերին մէջ։ Նորա զաւկըներ նոյն ատարրերին մէջ։ Նորա որ կեանք տալու համար իրենց կեանքը կը խնայեցին, ինչպէս Ցիսուս Քրիստոս Գողգոթային վրայ այդ փրկութեան որինակը թողուց մեզ, ու մենք այժմ անոր փրկաբար խաչին տակը այդ օրինակը չմոռնանք, եւ սիրենք զանոնք, որ մեր ազգային բարերարքն ըլլալ հանդերձեալ էին. փրկենք զանոնք՝ որ մեր ազգայնութեան կենացը փրկէք ըլլալ կանչուած են. հոս ենք մենք այս տեղի է մեր կեանքն ալ մահն ալ. ասոնք որ կեանք կըտրին, յանուն կենաստու փրկչին, յանուն հայութեան եւ մարդկութեան, նոցա ասպարէզ բանալով հրաւէր ու յորդոր կուտամ իրենց զան եւ նախատնտեսութեամբ մը աջակցին ինձ որ 'ի միասին ոգեւորութեան ձեռք կարկառենք արդէն հարստահարեալ անձնուէր վարժապետաց, եւ միխիթարենք զանոնք՝ ոչ թէ ուղիղ բան մը ընելու խորհրդով, այլ բանի իսկ մեր բարոյական պարտքը հատուցանելու անոնց, որոց այժմ եւ միշտ պէտք ունինք։ Ես բստ որում Սերաստացի այս էր անձ իմ բաժինս որ Սերաստիոյ բարձանակ զաւառին մէջ դաստիարակութեան կարգեալ կոչեցելոց անուշ յուղեմ, եւ իր զաւակունքն ու ընտանիքը մերձ նոցին եւ անձնամ թողող յանուն դաստիարակութեան բանակը սատարել եւ զեռ ազգին ծառայելու պատրաստ նուիրական դաստիարակներու օգնելով՝ որ իրենց փրկաբար պաշտօնը չարունակեն, եւ այս ուխտս ու պարտքս առաջի ազգիս փոխելու համար ազգիս կը գիտեմ, եւ նուիրատուութիւնը ընծայանայէ ձեր խղճի մտաց թողլով կը խնդրեմ որ 'ի բնութեան հանճար նուիրաց որքանութիւնը ձեր գրովը յանձնուիլ, զոր յետոյ յայտնել յանուն 'ի լոյս ազատ հանեմ ազգագրութեամբ ու 'ի պարծանս ձեզ եւ մեզ, այլ յօրինակ այն դաստիարակութեան մեծ ու կենսական խնդրոյն, որ մարդկային ազգին կեանքն է բացայայտ։

Ձեր անձնուէր հաւատարիմ

Կ. Պոլիս Յարութիւն Ի. Թաշճեան

19 ապրիլ 1871

Ամենապատիւ Երջանիկ Գ. Կ. Մկրտիչ	
Արքեպիսկոպոս Իզմիրեան	102
Գերապատիւ Երեմիա Եպիսկոպոս	140
» Սիմոն »	50
Արժանապատիւ Խորէն վարդապետ	
Փափազեան Ս. Երուսաղէմայ վանուց	50
Արժանապատիւ Գարեգին վարդապետ Սրուանձտեանց	50
Մ. Պետրոս Աղա Մախսութեան	232
» Օհան » Տէրզագաչեան	50
Գրիգոր » Թաշճեան	100
Աստուածատուր Բաղդասարեան	100
Յովհաննէս Աղա Ալթունեան	50
Յակոբ » Ահարոնեան	50
Յովհաննէս » Խանճեան	50
Մկրտիչ » Գասպարճեան	50
Մ. Յովհաննէս Կիրթիլեան	50
Բարեկէր ՄԵ.	23
	1147

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ
1871 ՄԱՅԻՍ 1 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄՏՆԵԼՈՎ Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԻՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եզերք

11 1 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Իսթինէ, Ռ. Հիսար.

11 30 20 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Սթէնիա, Իսթինէ, Ռ. Հիսար, Պէպէք.

12 15 19 Բուճէքի եւ Անատոլու Գավաք, Մէշարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Իսթինէ, Հիսար, Պէպէք.

1 15 18 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Իսթինէ, Հիսար, Պէպէք.

2 15 25 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Իսթինէ, Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, (Ուրբաթ օրերը 2 1/2)

3 23 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա, Ենիք. Սթէնիա, Իսթինէ, Հիսար, Արնաւուտքէօյ, Օրթ. Գուզկունճուգ, Պէշիկ. Գապաթաշ (Բացի ուրբաթէ).

4 20 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Սթէնիա, Իսթինէ, Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, (Ուրբաթ օրերը Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ)

5 30 6 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա, Ենիքէօյ, Իսթինէ, Հիսար, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ.

6 15 4 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Ենիքէօյ, Իսթինէ, Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք, Օրթաքէօյ, Գուզկունճուգ, Պէշիկթաշ, Իսկիւտար.

8 30 25 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Ենիքէօյ, Իսթինէ, Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ.

9 30 22 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա, Ենիքէօյ, Իսթինէ, Հիսար, Արնաւուտքէօյ, Պէյլէրպէյի, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ.

Արնաւուտ գիւղէն

11 30 22 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ.

12 3 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ.

12 25 6 Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ.

1 15 22 Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթ. Պէշիկթ. Գապաթ.

1 50 4 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ.

2 30 3 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ.

3 11 Արնաւուտքէօյ, Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ. Գապաթաշ. (Բաց 'ի ուրբաթէ).

11 3 Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ.

Ասիական եզերք

11 45 21 Պէյքօզ, Փաշապաղչէ, Իւֆաժ փաշա մահալլէսի, Գանլըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չենկելքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ.

11 45 4 Վանիքէօյէն, Չենկելքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ, Գապաթաշ.

1 17 Պէօյիւքտէրէէն Պէյքօզ, Փաշապաղչէ, Գանլըճա, Հիսար, Վանիքէօյ, Չենկելքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ.

2 11 Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Փաշապաղչէ, Գանլըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չենկելքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ.

4 21 Պէյքօզ Փաշապաղչէ Իւֆաժ փաշա մահալլէսի Գանլըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չենկելքէօյ Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ (բացի Ուրբաթէ).

8 30 23 Պէօյիւքտէրէ Պէյքօզ Փաշապաղչէ Գանլըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չենկելքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ, Իսկիւտար, (Ուրբաթ օրերը Իւֆաժ փաշա մահալլէսի)

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եզերք

1 4 Գապաթաշ, Իսկիւտար, Պէշիկթաշ, Գուզկունճուգ, Օրթաքէօյ, Պէյլէրպէյի, Արնաւուտքէօյ, Գանտիլլի, Ռ. Հիսար, Գանլըճա, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Պէյքօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ.

1 30 20 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք, Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ.

3 6 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչ. Արնաւուտքէօյ, Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ.

4 30 25 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ, Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Պէյքօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ.

6 23 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Պէյլէրպէյի, Արնաւուտքէօյ, Ռ. Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ.

7 45 22 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Ռ. Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ.

9 15 11 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէշարպուրնու.

10 18 Պէպէք, Ռ. Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ, Ռ. եւ Անատոլ գավաք.

10 20 1 Պէշիկթաշ, Ռ. Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Պէյքօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ.

10 30 19 Գուրուչեշմէ, Պէպէք, Ռ. Հիսար, Իսթինէ, Սթէնիա, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէշարպուրնու. (Բացի Ուրբաթէ)

10 45 20 Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Ռ. Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ, (Ուրբաթ օրերը Սթէնիա ալ).

11 5 25 Պէպէք, Ռ. Հիսար, Իսթինէ, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէշարպուրնու.

Արնաւուտ գիւղ

12 30 22 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ.

1 4 Պէշիկթաշ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ.

1 15 3 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Պէյլէրպէյի, Արնաւուտքէօյ.

4 15 11 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Պէյլէրպէյի, Արնաւուտքէօյ (բացի ուրբաթէ).

10 3 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ.

11 6 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ.

11 25 22 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ.

11 45 3 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ.

Ասիական եզերք

2 15 21 Իսկիւտար, Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չենկելքէօյ, Վանիքէօյ, Գանտիլլի, Հիսար, Գանլըճա, Փաշապաղչէ, Պէյքօզ, (Ուրբաթ օրերը Իւֆաժ փաշա մահալլէսի եւ Պէօյիւքտէրէ ալ).

9 45 17 Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չենկելքէօյ, Վանիքէօյ, Հիսար, Գանլըճա, Փաշապաղչէ, Պէյքօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ (Ուրբաթ օրերը ժամը 10ին).

10 30 24 Պէյլէրպէյի, Չենկելքէօյ, Վանիքէօյ, Գանտիլլի, Հիսար, Գանլըճա, Իւֆաժ փաշա մահալլէսի, Փաշապաղչէ, Պէյքօզ. (Բացի ուրբաթէ).

11 5 3 Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չենկելքէօյ, Վանիքէօյ, Հիսար, Գանլըճա, Փաշապաղչէ, Պէյքօզ, Պէօյիւքտէրէ.

11 30 4 Գապաթաշ, Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չենկելքէօյ, Վանիքէօյ.

11 45 13 Իսկիւտար, Գուզկունճուգ, (Բացի ուրբաթէ).

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Նէտիկ փաշա Ամսոյն մէջ Ս. Յօհաննէս եկեղեցւոյ դիմացը 10 1/2 կանգուն երկայն ընդամէնը 210 կանգուն գետին մը կայ ծախու, քարուկիր մթերանոցով, ջրհորով եւ ջրհորով. Ուզողը Իսկիւտար, Եէնի Մահալլէի Թաղը, եկեղեցւոյն կալուածն եղող քիրէճխանէին վարձակալ Թաթարեան Յարութիւն աղային հետ պէտք է տեսնուի.

Կայսերական զօրաց համար 40.000 փիլէ կափուդ ... [illegible] 60 [illegible] հարկաւոր ... 58 1/2 [illegible] 31 [illegible] գտնուած է, վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարուի Մայիս 25ին երկուշաբթի օրը ի Տարի Շուրա.

22 մայիս 1871

Ի Դրան Սերասքերի

Սիլիստրա գտնուած կայսերական զօրաց համար 486440 օխայ երրորդ նիւթերու ... [illegible] վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարուի ամսոյս 27ին հինգշաբթի օրը 'ի Տարի Շուրա. ուստի զայս առնել ուզող վաճառականք պէտք է որ նոյն օրը ներկայ ըլլան.

19 մայիս 1871

Ի Դրան Սերասքերի

Պէյքօզի Տեղապահեստներուն համար գնուելիք 6000 հատ մեծ եղի. եւ 15.000 հատ փոքր կովու կաշի, ընդամէնը 21.000 հատ թաց եւրոպայի կաշի եւ 25.000 օխայ չոր թէֆթիլ եւ չլքակոյից բերելիքն եղած կաշի եւ 2000 հատ թաց Բուլկարի կաշի, մայիս 31ին երկուշաբթի օրը գնահատութեան պիտի դրուին 'ի Տարի Շուրա ըլլալ առնողը առնել ուզող վաճառականք պէտք է որ ներկայ ըլլան 'ի Տարի Շուրա.

Այս գնահատութեան պայմանները հասկնալ ուզողները կը պարտաւորին ըլլալ օրէն յառաջ գալ եւ տեղեկութիւն առնուլ.

19 մայիս 1871

Ի Դրան Սերասքերի.

Խմբագիր—Տնօրէն
Կ. Ս. [illegible]

Կ. ՊՈԼԻՍ ՉԻՆԻԼԻ ԽԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
25 ՄԱՅԻՍ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՐՈՒՇԻՆ)

Լոնտրա 3 ամիս	պայման	110 1/4—110 1/4
Մարսիլիա	»	23,30—

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ
25 ՄԱՅԻՍ

Անգլ. լիրա	ղուրուշ	110.10
Նաբօլէօն ոսկի	»	87,30
Իմբերիալ ռուս	»	89 6
Քէրէմիէ	»	51,25
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	105.8—105.18
Պէշլիկ	»	117 1/2

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 25 ՄԱՅԻՍ

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	33 —34	
» »	Ազով	33 —34	»
» »	Պուլկար	30 —32	
» »	Պուրկազ	29 —31	»
» »	Թէքիրտաղ	29 —31	
կակուղ	Ազով	36 —38	»
» »	Պէսարապիա	34 —35	»
Կորեկ Թունա		30 —31	»
Ցորեն կակուղ	Պուլկար	27 1/2—29	
»	Վառնա	27 1/2—29	
» »	Պուլկար	27 1/2—29	
Եգիպտացորեն Թունա		19—21	
»	Անատոլ	19—21	
Գարի Թունա		13—14	
» Անատոլ		—	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԽՈԶԱԿ ԶՈՐ

Պուրսա	ղուրուշ	
Անատոլու	»	
Քիօս	ֆրանք ու գին չկայ	
Էտիրնէ	» եւ ոչ գնող	
Տուգած		

ԲԱՄՊԱԿ — Ղուրուշ

Հալէպ	օխա	7 1/2—
Իզմիր	»	8 —
Ադանա	»	7 1/2—
Գարաճասար	»	6 1/2—
Կրասան	»	6 1/2—

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	օխան	13 1/2
» չլուացուած	»	67
Բուլկարի լուացուած	»	14
» չլուացուած	»	7 1/2
Վլաքեան լուացուած	»	—
» կէս		12 —13
» չլուացուած	»	21 —22
Տաղսօտա	»	8 —
Իւղի Շէհիր	»	6 1/2—

ՄԱԶԸ

Պարսկաստան	օխա	10 1/2—
Անատոլու	»	9 1/2
Ձեռնակ	»	—

ՃԷՈՐԻ

Գալակի Ա. տեսակ		օխա	20 1/2
» Բ.	»	»	20 —
Ինկիւրլի	»	»	18 —
Թօզաթ	»	»	» —
Ամասիա	»	»	17 —
Նօզղաթ	»	»	17 —
Զօրում			17 —

ԹԻՖԹԻՔ

Էնկիւրիւ	օխա	44 —49
Գասթամոնի	»	44 —40
Պէյպազար	»	44 —40
Ջիւրէք	»	44 —40
Վան	»	22 —

ԱՑԾԻ ՄՈՐԹ

Ամասիա	9 1/2 10—կտոր	[illegible]		
Նօզղաթ	»	»	»	»
Սիվաս	»	»	»	»
Էրզրում	»	»	»	»
Գայսէրի	»	»	»	»

ՁԷԹ

Մուտանիա	օխա	6 —
Այվալը	»	6 —
Սաքըզ	»	8 —
Մէտիլլի	»	6 —

Պղինձ Թոզաւ երկիրին մէջ		9 1/2—10
Սալէպ Պաժմանլոյ	հօխա	—
Աֆիոն	»	250 —260
Քիթրէ	»	20 —26
Մուսամ	»	5 —
Եղաւնա Անատ.	քիլէ	30 —
» Բումէլի	»	—
Մեխակ Պարսկ. Էյչա	»	44 —52

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		ղուրուշ
Խահվէ Բիօ Ա. տեսակ 100 հօխ.		920—950
» Բ. »	»	880—
Եեմէն	»	18
Շաքար փոշի Անգղ.	Կէս.	245—248
» » Գալլ.	»	—
» գլուխ Գալլ.	»	—
Ջայ Ֆունկօ	հօխան	22 —25
» Բէքօ ծաղիկ	»	50 —70
Անագ կալայ	կենդ.	850 — 855
Պղպեղ (սիպիտ)	հօխա	9 —
Լեղակ չիւխ ա Պէնկալա	»	130 —150
» » Մատրաս	»	140 —160
Ցինք սախար 100 հօխա ֆր.		104 —
Երկաթ ձողաձեւ		58 —60
» տախտակ		11 —
» բեւեռով		64 —66
Քաֆուրա		95 —
Բրինձ իտալիոյ 100 Քիլ. Ֆր.		39
Կարագ եղ Ռուսիոյ	ոք.	14 —
Կամֆոր	»	24 —27